

ADAPAZARI
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

“OKUL RİSK HARİTALARI DEĞERLENDİRME RAPORU”
(ADAPAZARI – ARİFİYE – SAPANCA)

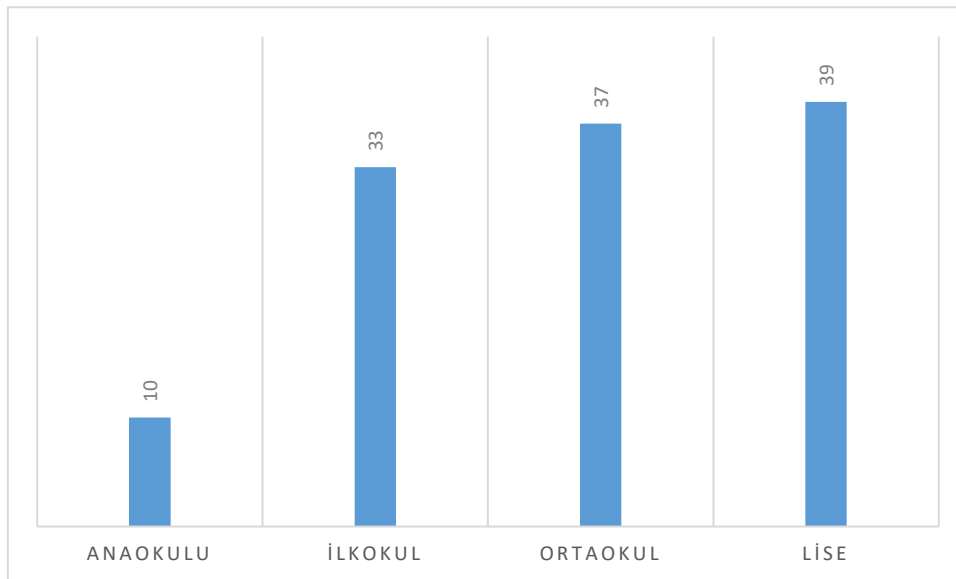

ARALIK, 2024

GİRİŞ

Okul Risk Haritaları, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okullarda görevli psikolojik danışman/rehber öğretmenlerin koordinesinde sınıf öğretmenleri tarafından uygulanan sınıf risk haritalarının bir araya getirilmesiyle oluşturulmaktadır. 14 Ağustos 2020 Tarih ve 31213 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinin 18. Maddesinin (m) bendi, 21. Maddesinin Destek Hizmetleri başlıklı bölümünün (b) bendi, 23. Maddesinin (d) bendi gereğince her yıl Ekim-Kasım aylarında gerçekleştirilen bu çalışmalarda, okullarda risk altında olabilecek öğrenci gruplarına dair veri elde edilmesi ve buna yönelik tedbirler alınması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda Adapazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi hizmet bölgesinde bulunan 120 okuldan elde edilen verilere göre kurumumuz Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri Bölümü tarafından Okul Risk Haritaları oluşturularak rapor halinde hazırlanmıştır. Okul Risk Haritaları Hizmet Bölgemizde bulunan 10 Anaokulu, 33 İlkokul, 37 Ortaokul, 39 Lise olmak üzere toplamda 120 okulda uygulanmıştır. Okul türlerinin dağılımı sütun grafiğinde gösterilmiştir.

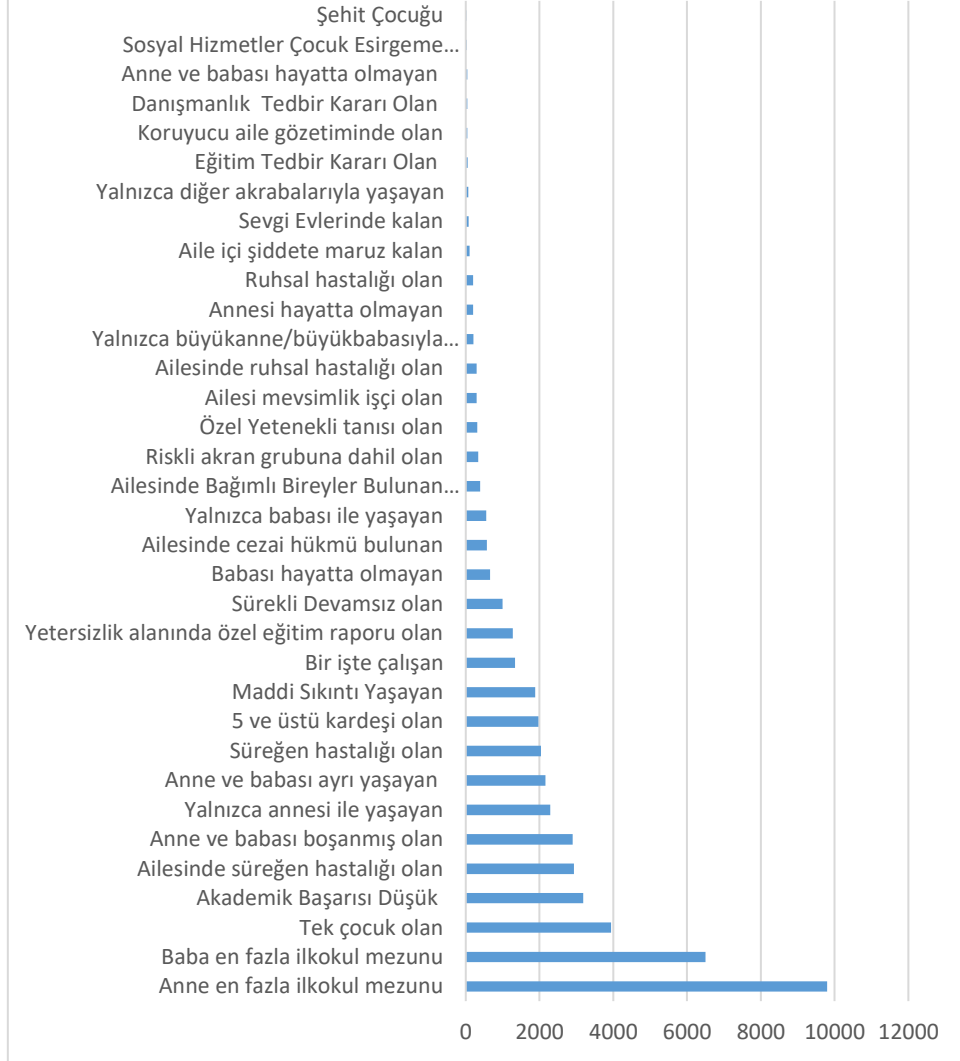

MADDELERİN İŞARETLENME SAYILARI

Öğrencilerle yapılan uygulamalar sonucunda elde edilen verilere göre; risk haritalarında belirtilen maddeler ve maddelerin ilgili olduğu öğrenci sayıları aşağıda tablo halinde aşağıda sunulmuştur:

Anne en fazla ilkokul mezunu	9801
Baba en fazla ilkokul mezunu	6501
Tek çocuk olan	3942
Akademik Başarısı Düşük	3186
Ailesinde süreğen hastalığı olan	2936
Anne ve babası boşanmış olan	2901
Yalnızca annesi ile yaşayan	2292
Anne ve babası ayrı yaşayan	2161
Süreğen hastalığı olan	2042
5 ve üstü kardeşi olan	1973
Maddi Sıkıntı Yaşayan	1882
Bir işte çalışan	1335
Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	1279
Sürekli Devamsız olan	1000
Babası hayatta olmayan	661
Ailesinde cezai hükmü bulunan	575
Yalnızca babası ile yaşayan	557
Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	387
Riskli akran grubuna dahil olan	341
Özel Yetenekli tanısı olan	316
Ailesi mevsimlik işçi olan	299
Ailesinde ruhsal hastalığı olan	295
Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	211
Annesi hayatta olmayan	199
Ruhsal hastalığı olan	198
Aile içi şiddete maruz kalan	105
Sevgi Evlerinde kalan	75
Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	67
Eğitim Tedbir Kararı Olan	50
Koruyucu aile gözetiminde olan	45
Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	41
Anne ve babası hayatta olmayan	39
Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	28
Şehit Çocuğu	16
Diğer	0

Maddelere Göre Sıralama

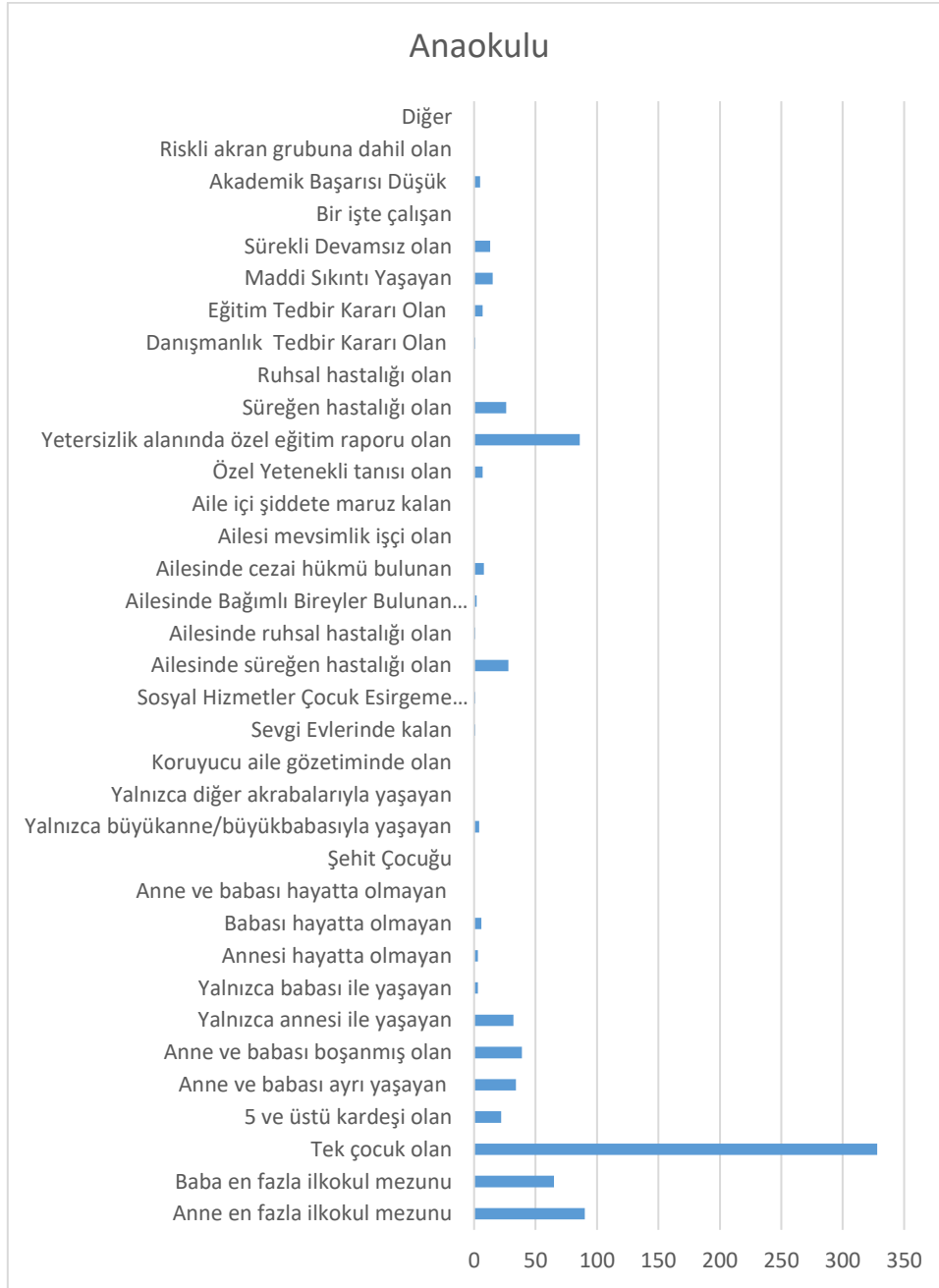

Hizmet Bölgeımızde Gerçekleştirilen Okul Risk Haritaları Uygulamaları Sonucunda Öne Çıkan Risk Alanları Sırasıyla; (İlk 10 Madde)

1. Anne - Baba en fazla ilkokul mezunu
2. Tek çocuk olan
3. Akademik başarısı düşük
4. Ailesinde süreğen hastalığı olan
5. Anne ve babası boşanmış olan
6. Yalnızca annesi ile yaşayan
7. Anne ve babası ayrı yaşayan
8. Süreğen hastalığı olan
9. 5 ve üzeri kardeşi olan
10. Maddi sıkıntı yaşayan

ANAOKULU

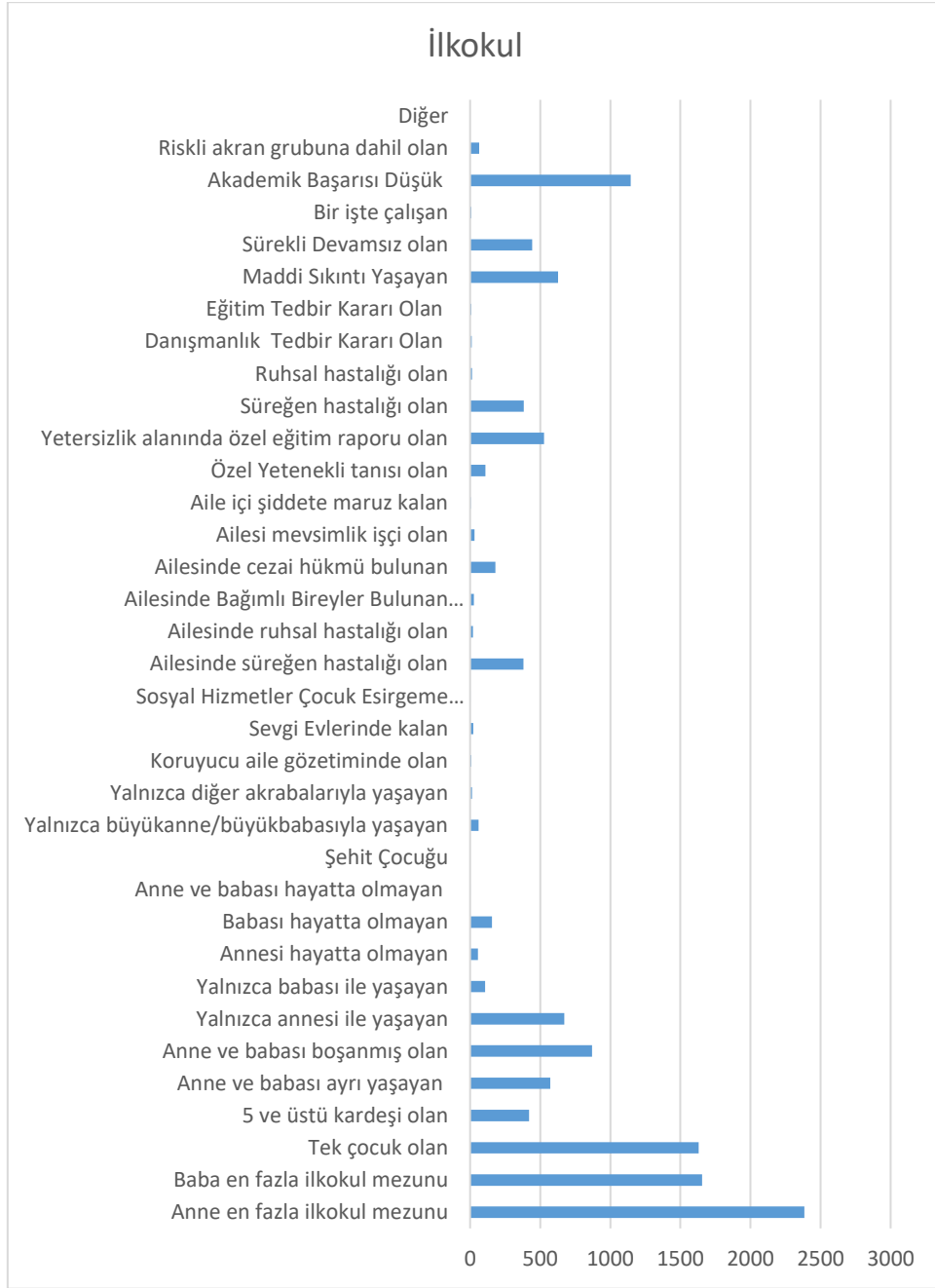
Anne en fazla ilkokul mezunu	90
Baba en fazla ilkokul mezunu	65
Tek çocuk olan	328
5 ve üstü kardeşi olan	22
Anne ve babası ayrı yaşayan	34
Anne ve babası boşanmış olan	39
Yalnızca annesi ile yaşayan	32
Yalnızca babası ile yaşayan	3
Annesi hayatta olmayan	3
Babası hayatta olmayan	6
Anne ve babası hayatta olmayan	0
Şehit Çocuğu	0
Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	4
Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	0
Koruyucu aile gözetiminde olan	0
Sevgi Evlerinde kalan	1
Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	1
Ailesinde süreğen hastalığı olan	28
Ailesinde ruhsal hastalığı olan	1
Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	2
Ailesinde cezai hükmü bulunan	8
Ailesi mevsimlik işçi olan	0
Aile içi şiddete maruz kalan	0
Özel Yetenekli tanısı olan	7
Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	86
Süreğen hastalığı olan	26
Ruhsal hastalığı olan	0
Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	1
Eğitim Tedbir Kararı Olan	7
Maddi Sıkıntı Yaşayan	15
Sürekli Devamsız olan	13
Bir işte çalışan	0
Akademik Başarısı Düşük	5
Riskli akran grubuna dahil olan	0
Diğer	0

Anaokulu düzeyinde en çok öne çıkan risk durumunun 328 birim ile “Tek Çocuk Olan” olduğu görülmüştür. Bunu 90 birim ile “Anne En Fazla İlkokulu Mezunu” ve 86 birim ile “Yetersizlik Alanında Özel Eğitim Raporu Olan” takip etmektedir. Anaokulu düzeyinde geçtiğimiz yıllara göre risk durumlarının aynı olduğu görülmüştür. “Yetersizlik Alanında Özel Eğitim Raporu Olan” maddesi dikkat çekici bir husus olarak gözlemlenmiştir.

İLKOKUL

Anne en fazla ilkokul mezunu	2385
Baba en fazla ilkokul mezunu	1655
Tek çocuk olan	1630
5 ve üstü kardeşi olan	420
Anne ve babası ayrı yaşayan	572
Anne ve babası boşanmış olan	869
Yalnızca annesi ile yaşayan	671
Yalnızca babası ile yaşayan	106
Annesi hayatta olmayan	56
Babası hayatta olmayan	156
Anne ve babası hayatta olmayan	3
Şehit Çocuğu	1
Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	61
Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	13
Koruyucu aile gözetiminde olan	10
Sevgi Evlerinde kalan	22
Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	3
Ailesinde süreğen hastalığı olan	381
Ailesinde ruhsal hastalığı olan	20
Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	27
Ailesinde cezai hükmü bulunan	181
Ailesi mevsimlik işçi olan	31
Aile içi şiddete maruz kalan	4
Özel Yetenekli tanısı olan	109
Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	527
Süreğen hastalığı olan	383
Ruhsal hastalığı olan	13
Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	11
Eğitim Tedbir Kararı Olan	9
Maddi Sıkıntı Yaşayan	628
Sürekli Devamsız olan	443
Bir işte çalışan	10
Akademik Başarısı Düşük	1145
Riskli akran grubuna dahil olan	65
Diğer	0

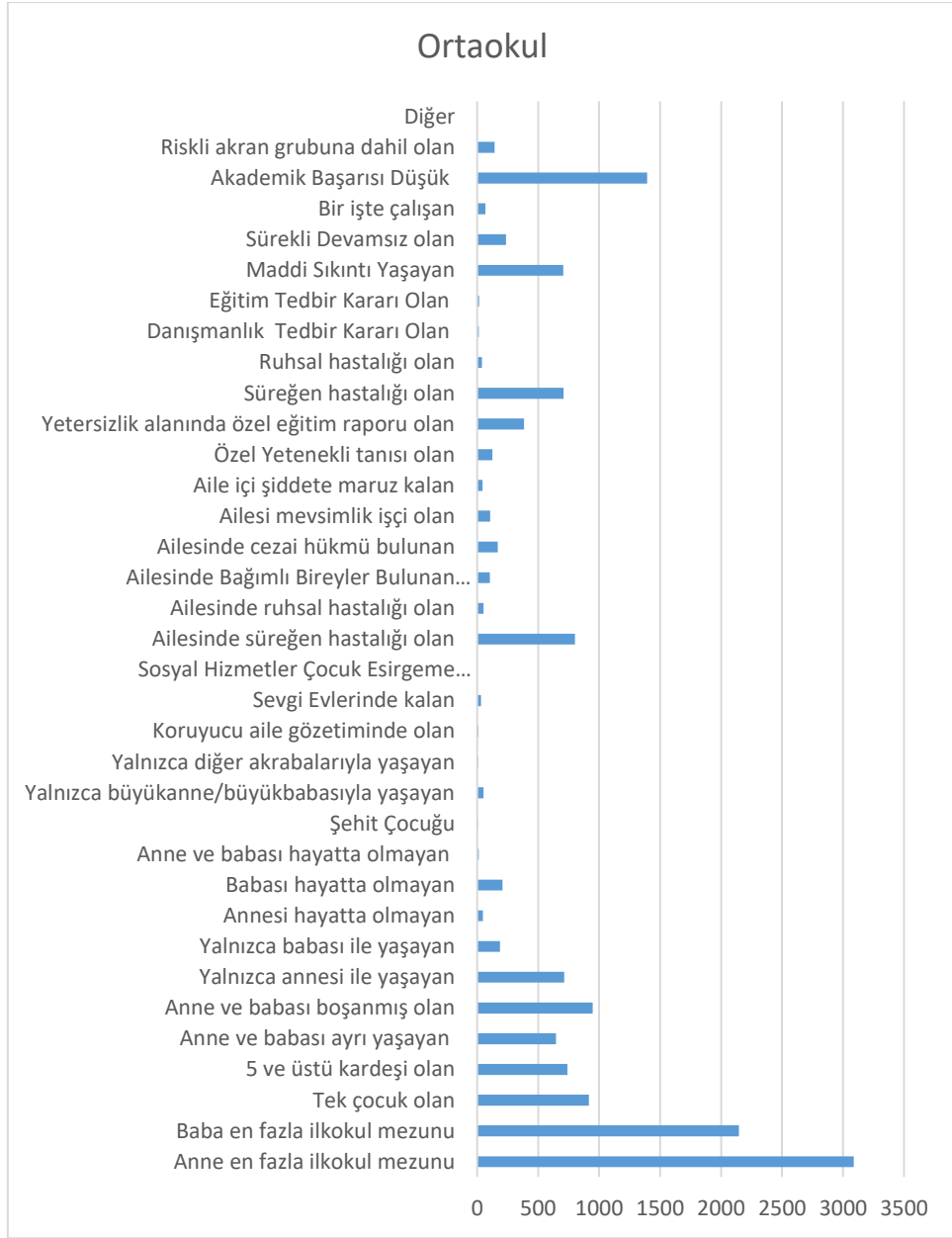
İlkokul düzeyinde en çok öne çıkan risk durumunun 2385 birim ile “Anne En Fazla İlkokulu Mezunu” olduğu görülmüştür. Bunu 1655 birim ile “Baba En Fazla İlkokulu Mezunu”, 1630 birim ile “Tek Çocuk Olan” ve 1145 birim ile “Akademik Başarısı Düşük” takip etmektedir.

İlkokul düzeyinde geçtiğimiz yıllara göre risk durumlarının aynı olduğu görülmüştür.

ORTAOKUL

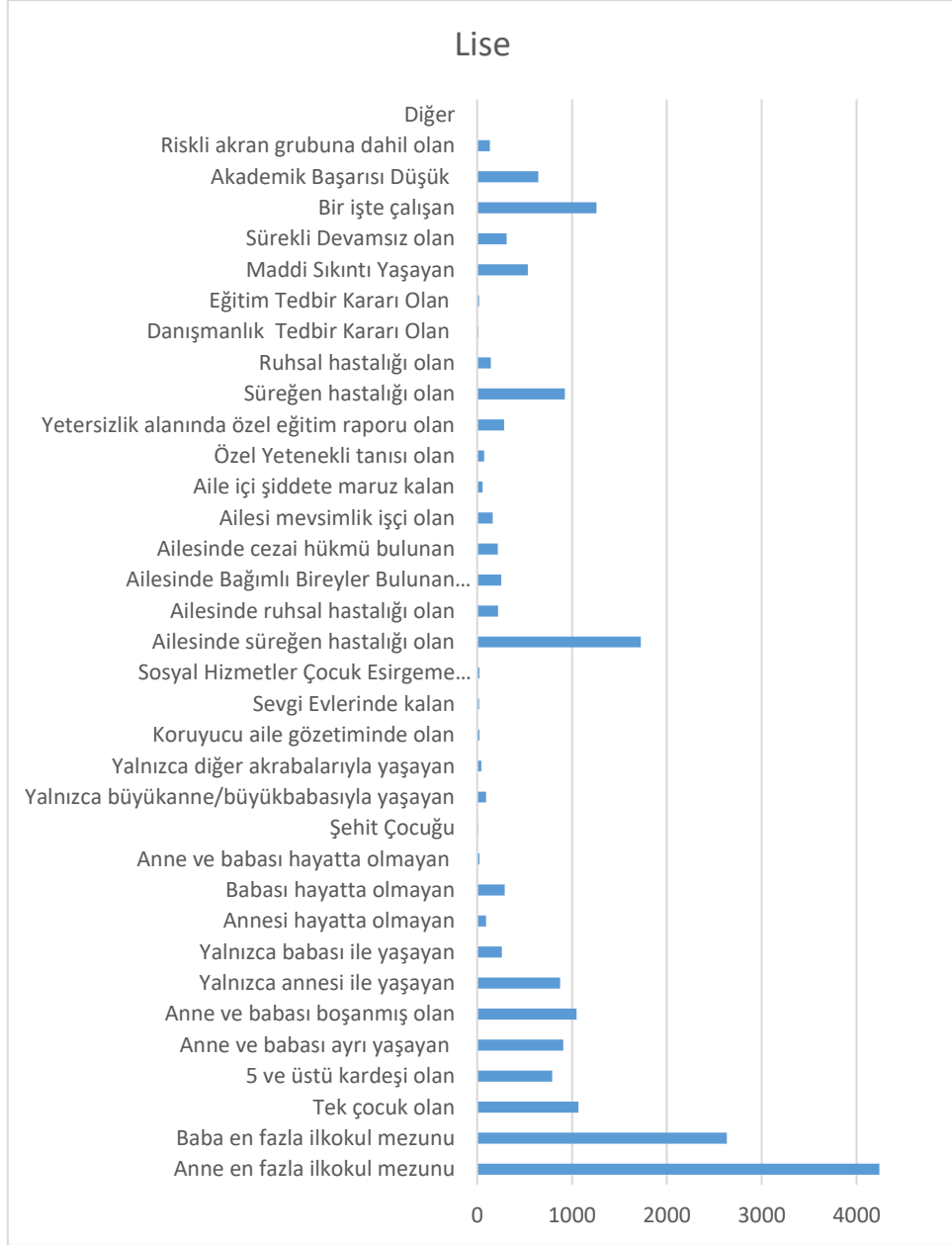
Anne en fazla ilkokul mezunu	3087
Baba en fazla ilkokul mezunu	2147
Tek çocuk olan	917
5 ve üstü kardeşi olan	739
Anne ve babası ayrı yaşayan	646
Anne ve babası boşanmış olan	946
Yalnızca annesi ile yaşayan	715
Yalnızca babası ile yaşayan	186
Annesi hayatta olmayan	46
Babası hayatta olmayan	208
Anne ve babası hayatta olmayan	13
Şehit Çocuğu	5
Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	53
Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	9
Koruyucu aile gözetiminde olan	11
Sevgi Evlerinde kalan	32
Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	2
Ailesinde süreğen hastalığı olan	803
Ailesinde ruhsal hastalığı olan	53
Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	104
Ailesinde cezai hükmü bulunan	168
Ailesi mevsimlik işçi olan	106
Aile içi şiddete maruz kalan	43
Özel Yetenekli tanısı olan	125
Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	383
Süreğen hastalığı olan	709
Ruhsal hastalığı olan	40
Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	14
Eğitim Tedbir Kararı Olan	15
Maddi Sıkıntı Yaşayan	706
Sürekli Devamsız olan	235
Bir işte çalışan	68
Akademik Başarısı Düşük	1393
Riskli akran grubuna dahil olan	142
Diğer	0

Ortaokul düzeyinde en çok öne çıkan risk durumunun 3087 birim ile “Anne En Fazla İlkokulu Mezunu” olduğu görülmüştür. Bunu 2147 birim ile “Baba En Fazla İlkokulu Mezunu”, 1393 birim ile “Akademik Başarısı Düşük” ve 946 birim ile “Anne ve Babası Boşanmış Olan” takip etmektedir.

LİSE

Anne en fazla ilkokul mezunu	4239
Baba en fazla ilkokul mezunu	2634
Tek çocuk olan	1067
5 ve üstü kardeşi olan	792
Anne ve babası ayrı yaşayan	909
Anne ve babası boşanmış olan	1047
Yalnızca annesi ile yaşayan	874
Yalnızca babası ile yaşayan	262
Annesi hayatta olmayan	94
Babası hayatta olmayan	291
Anne ve babası hayatta olmayan	23
Şehit Çocuğu	10
Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	93
Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	45
Koruyucu aile gözetiminde olan	24
Sevgi Evlerinde kalan	20
Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	22
Ailesinde süreğen hastalığı olan	1724
Ailesinde ruhsal hastalığı olan	221
Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	254
Ailesinde cezai hükmü bulunan	218
Ailesi mevsimlik işçi olan	162
Aile içi şiddete maruz kalan	58
Özel Yetenekli tanısı olan	75
Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	283
Süreğen hastalığı olan	924
Ruhsal hastalığı olan	145
Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	15
Eğitim Tedbir Kararı Olan	19
Maddi Sıkıntı Yaşayan	533
Sürekli Devamsız olan	309
Bir işte çalışan	1257
Akademik Başarısı Düşük	643
Riskli akran grubuna dahil olan	134
Diğer	0

Lise düzeyinde en çok öne çıkan risk durumunun 4239 birim ile “Anne En Fazla İlkokulu Mezunu” olduğu görülmüştür. Bunu 2634 birim ile “Baba En Fazla İlkokulu Mezunu”, 1724 birim ile “Ailesinde Süreğen Hastalığı Olan” ve 1067 birim ile “Tek Çocuk Olan” takip etmektedir.

YAPILACAK ÇALIŞMALAR/ÖNERİLER

- Velilerin; çocuklarının akademik, kariyer, kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek amacıyla Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) ve Okul Rehberlik Servisleri tarafından düzenlenecek seminerlere katılımının sağlanması; gerek çocukların akademik, kariyer, kişisel ve sosyal gelişimleri, gerekse kendi kişisel ve sosyal gelişimlerine yönelik psikolojik destek almaları için Okul Rehberlik Servisleri ve Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile (RAM) iletişime geçilerek yönlendirmelerinin yapılması sağlanabilir.
- Hem kademe bazında ayrı ayrı hem de genel toplamda en çok öne çıkan maddelerin geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi “Anne ve Baba En Fazla İlkokul Mezunu” maddeleri olduğu görülmüştür. Bu kapsamda Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile okuma-yazma eğitimlerinin yaygınlaştırılması, ilkokul mezuniyeti bulunanlar için açık öğretim okullarının tanıtımına zaman ayrılması önem arz etmektedir.
- Öğrencilerin akademik, kariyer, kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek amacıyla Okul Rehberlik Servisleri ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından düzenlenecek seminerlere katılımının sağlanması; ayrıca bu alanlarda destek almak öğrenciler için Okul Rehberlik Servisleri ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri ile (RAM) iletişime geçilerek yönlendirmelerinin yapılması,
- Geçtiğimiz yıllarda da öne çıkan bir diğer madde olan “Tek Çocuk” olma durumunun bu sene de istatistiklerin başlarında olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda okullarda aile eğitimlerinin planlanması, çocuğa yaklaşım hususunda bilgilendirici, sunum, afiş, broşür çalışmalarının yapılması sosyal, duygusal ve akademik gelişim açısından kritik bir öneme sahip görünmektedir. Ayrıca bu kapsamda olan öğrencilerin gelişimlerini desteklemek için sınıfta yapılacak grup çalışmalarının sayısının artırılması da önerilmektedir.
- “Akademik Başarısı Düşük” öğrenci sayısının yoğun olarak işaretlenmiş olması sebebiyle; öğrencilere yönelik sadece müfredat ağırlıklı eğitim yerine, öğrenmeyi öğrenme konusunda teşvik edilmeleri, kariyer farkındalığı kazandıracak rehberlik etkinliği uygulamaları, öğrencilerin yetenek, ilgi ve değerlerini keşfetmelerini sağlayacak faaliyetlere yönlendirilmeleri, okul-aile işbirliği içerisinde velilerin kaygıyı artıracak söylem ve davranışlardan uzak durmaları için gerekli bilgilendirme çalışmaları tarafımızca önemli ve değerli görülmektedir.
- Tüm öğretmen, öğrenci ve veliler, kurumumuz web sitesi <http://adaram.meb.k12.tr/> adresinde ‘PDR Hizmetleri’ bölümünde yayınlanan öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik sunum, afiş ve broşürlere ulaşarak bilgilendirilmesi,
- Anne babası hayatta olmayan, ayrı yaşayan ya da boşanmış öğrencilerde akademik, kişisel ve sosyal alanlarda oluşabilecek sorunlara yönelik tedbirler alınarak kendilerine bakmakla yükümlü olan kişilerle iş birliği yapılarak bu öğrenciler akademik, kişisel ve sosyal anlamda desteklenebilir.

- Parçalanmış aile çocuklarına ve velilerine yönelik Okul Rehberlik Servisleri ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından düzenlenecek seminerler veli ve çocukların katılımının sağlanması, ihtiyaç dâhilinde bu veli ve öğrencilerin psikolojik destek alması için Rehberlik ve Araştırma Merkezine (RAM) yönlendirilmesi,
- Maddi yardıma ihtiyacı olan öğrencilerin okul aile birliği, kaymakamlık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma birimi vb. kurumlardan destek alması için gerekli yönlendirmelerin yapılması,
- Velilerin kendilerinin ve öğrencilerin rutin sağlık kontrollerini aksatmamaları,

Adapazarı Rehberlik ve Araştırma Merkezi
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Bölümü